

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
КИЇВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ БОРИСА ГРІНЧЕНКА
КАФЕДРА ТЕОРІЇ ТА ІСТОРІЇ ПЕДАГОГІКИ

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Проректор
з науково-методичної та
навчальної роботи

О. Б. Жильцов

20 14 року

РОБОЧА НАВЧАЛЬНА ПРОГРАМА

ПЕДАГОГІЧНА ТВОРЧІСТЬ

Напрямок підготовки 6.030401 Правознавство
Галузь знань 0304 Право

Гуманітарний інститут

2014-2015

*Григорівська
набрана на
ФІ*

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
КИЇВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ БОРИСА ГРІНЧЕНКА
КАФЕДРА ТЕОРІЇ ТА ІСТОРІЇ ПЕДАГОГІКИ

«ЗАТВЕДЖУЮ»

Проректор
з науково-методичної та
навчальної роботи
_____ О. Б. Жильцов
_____ 20__ року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
ПЕДАГОГІЧНА ТВОРЧІСТЬ

Галузь знань 0304 Право

Напрямок підготовки 6.030401 Правознавство

Гуманітарний інститут

2014-2015 навчальний рік

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
КИЇВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ БОРИСА ГРІНЧЕНКА

Кафедра теорії та історії педагогіки

«ПОГОДЖЕНО»

Проректор
 з науково-методичної та навчальної роботи
 _____ О.Б. Жильцов
 «__» _____ 2014 р.

«ЗАТВЕРДЖЕНО»

Вченою радою Гуманітарного інституту,
 протокол № __ від «__» _____ 2014 р.
 Секретар Вченої ради _____ О.С. Зубченко

РОБОЧА НАВЧАЛЬНА ПРОГРАМА

ПЕДАГОГІЧНА ТВОРЧІСТЬ

Галузь знань 0304 Право

Напрямок підготовки 6.030401 Правознавство

УХВАЛЕНО
 на засіданні кафедри теорії та історії
 педагогіки,
 протокол № _ від «__» _____ 2014 р.
 завідувач кафедри _____ Н.М. Чернуха

УДК 37.013.2 (073)
ББК 74.РЗЯ73

Педагогічна творчість. Програма навчальної дисципліни. – К. : Київський університет імені Бориса Грінченка, 2014. – 27 с.

Укладачі: *Паламарчук Лариса Борисівна*, доктор педагогічних наук, професор, професор кафедри теорії та історії педагогіки Київського університету імені Бориса Грінченка; *Терентьєва Наталія Олександрівна*, кандидат педагогічних наук, доцент, доцент кафедри теорії та історії педагогіки Київського університету імені Бориса Грінченка; *Леонтьєва Інна Василівна*, старший викладач кафедри теорії та історії педагогіки Київського університету імені Бориса Грінченка.

Рецензенти:

Корнєєв Віктор Петрович, доктор педагогічних наук, професор, головний співробітник Інституту педагогіки НАПН України;

Касярум Надія Василівна, кандидат педагогічних наук, доцент, доцент кафедри педагогіки вищої школи і освітнього менеджменту Черкаського національного університету імені Богдана Хмельницького.

ББК 74.РЗЯ73

© Київський університет
імені Бориса Грінченка, 2014 р.

ЗМІСТ

Пояснювальна записка.	5
Структура програми навчальної дисципліни	
I. Опис предмета навчальної дисципліни	6
II. Тематичний план навчальної дисципліни.	7
III. Програма	
<i>Змістовий модуль I.</i> Загальні основи педагогічної творчості	8
<i>Змістовий модуль II.</i> Технології педагогічної творчості	8
<i>Змістовий модуль III.</i> Соціальні технології педагогічної творчості	9
IV. Навчально-методична карта дисципліни «Педагогічна творчість»	10
V. Плани семінарських занять	11
VI. Завдання для самостійної роботи	14
Карта самостійної роботи студента.	16
VII. Індивідуальна науково-дослідна робота (навчальний проект)	17
VIII. Система поточного та підсумкового контролю.	19
IX. Методи навчання.	22
X. Методичне забезпечення курсу	22
XI. Питання екзамену	23
XII. Рекомендована література	
Основна	24
Додаткова	26

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Робоча навчальна програма з дисципліни «Педагогічна творчість» є нормативним документом Київського університету імені Бориса Грінченка, який розроблено кафедрою теорії та історії педагогіки на основі освітньо-професійної програми підготовки бакалаврів відповідно до навчального плану для напряму підготовки Філологія денної форми навчання.

Програму розроблено з урахуванням рекомендацій МОН України (лист № 1/9-736 від 06.12.2007 р.) «Про Перелік напрямів (спеціальностей) та їх поєднання з додатковими спеціальностями і спеціалізаціями для підготовки педагогічних працівників за освітньо-кваліфікаційними рівнями бакалавра, спеціаліста, магістра».

Робочу навчальну програму укладено згідно з вимогами кредитно-модульної системи організації навчання. Програма визначає обсяги знань, які повинен опанувати бакалавр відповідно до вимог освітньо-кваліфікаційної характеристики, алгоритму вивчення навчального матеріалу дисципліни «Педагогічна творчість», необхідне методичне забезпечення, складові та технологію оцінювання навчальних досягнень студентів.

«Педагогічна творчість» є складовою частиною дисциплін психолого-педагогічного циклу нормативного блоку. Її вивчення передбачає розв'язання низки **завдань професійної підготовки фахівців вищої кваліфікації**, зокрема: опанування системою знань про педагогічну творчість, логіку, основні елементи, етапи, методи формування творчої особистості вчителя та учнів.

Мета вивчення курсу: розкрити закономірності і специфіку творчої педагогічної діяльності вчителя, методик та технології організації творчої діяльності учнів у навчально-виховному процесі, обробки та фіксування результатів, сформувати у студентів цілісну систему знань про педагогічну творчість вчителя та учнів.

Завдання курсу:

- сформувати в студентів цілісну систему знань про педагогічну творчість вчителя;
- розкрити методологію творчої педагогічної діяльності вчителя;
- надати уявлення про різноманіття методів вивчення та організації та творчої діяльності вчителя та учнів у навчально-виховному процесі;
- забезпечити оволодіння майбутніми учителями вміннями здійснювати науково-пошукову діяльність, розвивати свій творчий потенціал;
- розкрити специфічні ознаки, притаманні творчій діяльності вчителя;
- сформувати у майбутніх педагогів цілісну наукову картину світу, професійний педагогічний світогляд.

У процесі вивчення курсу важливо зосередити увагу на **засвоєнні знань** із таких питань: специфіка творчої діяльності вчителя, методи та технології сформованості творчої особистості учня.

Підвищенню ефективності семінарських занять сприятиме передбачене програмою виконання навчальних завдань, зокрема складання тексту виступу, презентації, обробки тексту літературних джерел.

Під час семінарських занять, індивідуально-навчальної та самостійної роботи студенти **набувають уміння та навички:**

1. Обирати (пропонувати, формулювати) тему виступу, презентації власної творчої роботи.

2. Формулювати основні тези виступу чи презентації.
3. Підбирати комплекс оптимальних методів для здійснення дослідження.
4. Здійснювати науково-педагогічне дослідження у вигляді презентації та підготовки до складання екзамену.

5. Опрацювати наукову літературу про педагогічну творчість вчителя та здійснювати дослідження серед своїх колег-студентів із використанням окремих методів наукових досліджень: анкетування, тестування, вивчення продуктів діяльності.

Кількість годин, відведених навчальним планом на вивчення дисципліни, становить 108 год., із них 16 год. – лекції, 12 год. – семінарські, 4 год. – індивідуальна робота, 4 год. – модульний контроль, 36 год. – самостійна робота, 36 год. – семестровий контроль.

Вивчення бакалаврами навчальної дисципліни «Педагогічна творчість» завершується складанням екзамену.

СТРУКТУРА ПРОГРАМИ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

I. ОПИС ПРЕДМЕТА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Предмет: педагогічна творчість, особливості творчої діяльності вчителя та учнів.

Курс: підготовка (бакалаврів)	Напрямок, спеціальність, освітньо-кваліфікаційний рівень	Характеристика навчальної дисципліни
<p>Кількість кредитів, відповідних ECTS: <i>3 кредити</i></p> <p>Змістові модулі: <i>3 модулі</i></p> <p>Загальний обсяг дисципліни (години): <i>108 години</i></p> <p>Тижневих годин: <i>4 години</i></p>	<p>Шифр та назва напрямку <i>Галузь знань 0304 Право</i></p> <p>Шифр та назва спеціальності: <i>6.030401 Правознавство</i></p> <p>Освітньо-кваліфікаційний рівень <i>«бакалавр»</i></p>	<p>Нормативна</p> <p>Рік підготовки: 3. Семестри: 5 (6).</p> <p>Аудиторні години: <i>36 годин, з них:</i></p> <p>Лекції (теоретична підготовка): <i>16 годин</i></p> <p>Семінарські заняття: <i>12 годин</i></p> <p>Індивідуальна робота: <i>4 години</i></p> <p>Модульний контроль: <i>4 години</i></p> <p>Самостійна робота: <i>36 годин</i></p> <p>Вид контролю: екзамен</p>

II. ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

№ п/ п	Назви теоретичних розділів	Кількість годин						
		Разом	Аудиторні	Лекції	Семінарські заняття	Індивідуальні заняття	Самостійна робота	Модульний контроль
Змістовий модуль I. ЗАГАЛЬНІ ОСНОВИ ПЕДАГОГІЧНОЇ ТВОРЧОСТІ								
1.	Вступ. Історія розвитку педагогіки творчості	8	3		2	1	5	
2.	Методологічні засади педагогічної творчості	13	7	4	2	1	5	1
<i>Разом</i>		21	10	4	4	2	10	1
Змістовий модуль II. ТЕХНОЛОГІЇ ПЕДАГОГІЧНОЇ ТВОРЧОСТІ								
3.	Технології педагогічної творчості вчителів-новаторів	11	6	4	2		5	
4.	Технології розвитку творчої особистості	11	6	4	2		5	
5.	Формування та розвиток творчої особистості учня	10	3		2	1	6	1
<i>Разом</i>		32	15	8	6	1	16	1
Змістовий модуль III. ТЕХНОЛОГІЇ ПЕДАГОГІЧНОЇ ТВОРЧОСТІ								
6.	Технології розвитку творчої особистості вчителя	19	7	4	2	1	10	2
<i>Разом</i>		19	7	4	2	1	10	2
Семестровий контроль (е)		36						
Разом за навчальним планом		108	32	16	12	4	36	4/36

III. ПРОГРАМА

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ I. ЗАГАЛЬНІ ОСНОВИ ПЕДАГОГІЧНОЇ ТВОРЧОСТІ

Лекція 1-2. Методологічні засади педагогічної творчості (4 год.)

Вступ. Мета і результат педагогічної творчості. Здатність до творчості. Фактори, що зумовлюють зміни професійної діяльності вчителя. Педагогічна творчість вчителя. Педагогіка творчості як галузь педагогічної науки, об'єкт вивчення, завдання. Основні поняття: творчість, творча діяльність, педагогічна творчість, творча педагогічна діяльність. Підсистеми творчої педагогічної діяльності (дидактична, виховна, організаційно-управлінська, самовдосконалення, громадсько-педагогічна). Рівні творчої педагогічної діяльності (репродуктивний, раціоналізаторський, конструкторський, новаторський). Критерії творчої педагогічної діяльності (бачення нової проблеми у зовнішнє знайомій ситуації, знаходження варіантних шляхів її вирішення; застосування науково-доказового вибору дій у конкретній педагогічній ситуації; проведення систематичного самоаналізу професійної діяльності, науково-дослідницької роботи з творчого узагальнення власного досвіду та досвіду колег; володіння формами і методами управління творчою навчальною діяльністю учнів з метою розвитку їх творчих можливостей; реалізація на практиці принципів педагогіки співробітництва; прояв гнучкості при виборі оптимального управлінського рішення у нестандартних (можливо, конфліктних) ситуаціях; оригінальне проектування / конструювання НПВ). Закони педагогіки творчості (педагогічної розвиваючої взаємодії, фасилітаційного режиму педагогічного впливу, взаємозумовленості розвитку суб'єктів педагогічного процесу, неперервної творчої реалізації та самореалізації особистості). Принципи педагогіки творчості (взаємозумовленості освіти і творчого розвитку особистості, самоорганізації, узгодження розвитку учнів з власними тенденціями розвитку). Принципи педагогічної творчості (діагностики, оптимізації, взаємозалежності, фасилітації, креативності, доповнення, варіантності, самоорганізації).

Основні поняття теми: творчість, педагогічна творчість, педагогіка творчості, творча діяльність, творча педагогічна діяльність, підсистеми творчої педагогічної діяльності, рівні творчої педагогічної діяльності, критерії творчої педагогічної діяльності, закони педагогіки творчості, принципи педагогіки творчості, принципи педагогічної творчості.

Семінар 1. Історія розвитку педагогічної творчості (2 год.).

Семінар 2. Методологічні засади педагогічної творчості (2 год.).

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ II. ТЕХНОЛОГІЇ ПЕДАГОГІЧНОЇ ТВОРЧОСТІ

Лекція 3-4. Авторські технології педагогічної творчості (4 год.)

Нормативно-правова база. Авторські творчі технології педагогів-новаторів: Ш. Амонашвілі, І. Волкова, І. Іванова, Є. Ільїна, С. Лисенкової, В. Шаталова, М. Щетініна, В. Сухомлинського, О. Захаренка.

Основні поняття теми: педагог-новатор, технологія, технологія педагогічної

творчості.

Семінар 3. Технології педагогічної творчості вчителів-новаторів (2 год.).

Лекція 5-6. Технології, спрямовані на розвиток творчої особистості в закладах середньої освіти (4 год.)

Обдарованість. Обдарована дитина. Концепція “вирощування” обдарованих дітей (У. Ешбі). Види інтелекту (лінгвістичний, музичний, логіко-математичний, просторовий, тілесно-кінестезичний, особистісний). Види обдарованості (за ступенем сформованості; за видом діяльності; за широтою проявлення; за формою; за віковими особливостями). Модель обдарованості (за Дж.Рензулі) Діагностика обдарованості. Прояви обдарованості. Технології навчання дітей з ознаками обдарованості: мета, характеристика, зміст та організація навчання. Стратегії та різновиди навчання обдарованих дітей в закладах середньої освіти.

Основні поняття теми: обдарованість, обдарована дитина, інтелект, діагностика обдарованості; стратегії, різновиди, технології навчання обдарованих дітей.

Семінар 4. Технології розвитку творчої особистості. (2 год.).

Семінар 5. Формування та розвиток творчої особистості учня. (2 год.).

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ III. ТЕХНОЛОГІЇ ПЕДАГОГІЧНОЇ ТВОРЧОСТІ

Лекція 7-8. Технології розвитку творчої особистості вчителя (4 год.)

Психолого-педагогічні умови, які сприяють творчій педагогічній діяльності, самореалізації особистості вчителя. Основні колективні форми розвитку творчості вчителів правознавства (педагогічна рада та педагогічні дискусії). Основні засоби розвитку творчості вчителів правознавства. Творча лабораторія вчителя правознавства. Основні засоби стимулювання творчої педагогічної діяльності.

Основні поняття теми: творча педагогічна діяльність, індивідуальна форма розвитку педагогічної творчості, колективна форма розвитку педагогічної творчості, засоби розвитку педагогічної творчості, засоби стимулювання розвитку педагогічної творчості, творча лабораторія вчителя правознавства.

Семінар 6. Технології розвитку творчої особистості вчителя (2 год.).

IV. Навчально-методична карта дисципліни «Педагогіка творчості»

Разом: 108 год., лекції – 16 год., семінарські заняття – 12 год., індивідуальна робота – 4 год., самостійна робота – 36 год., модульний контроль – 4 год., семестровий контроль – 36 год.

Тиждень						
Модулі	Змістовий модуль I		Змістовий модуль II			Змістовий модуль III
Назва модуля	Загальні основи педагогіки творчості		Технології педагогічної творчості			Соціальні технології педагогічної творчості
Кількість балів за модуль	24 бали		37 балів			13 балів
Лекції	4 год. (2 бали)		4 год. (2 бали)	4 год. (2 бали)		4 год. (2 бали)
Семінарські заняття	2 год. (11 балів)	2 год. (11 балів)	2 год. (11 балів)	2 год. (11 балів)	2 год. (11 балів)	2 год. (11 балів)
Дати	05.09.2011		19.09.2011	26.09.2011		10.10.2011
Теми Лекцій	Методологічні засади педагогічної творчості		Авторські технології педагогічної творчості	Технології, спрямовані на розвиток творчої особистості в закладах середньої освіти		Технології розвитку творчої особистості вчителя
Дати						
Теми семінарських занять	Історія розвитку педагогіки творчості	Методологічні засади педагогічної творчості	Технології педагогічної творчості вчителів-новаторів	Технології розвитку творчої особистості	Формування та розвиток творчої особистості	Технології розвитку творчої особистості вчителя
Самостійна робота	5 балів x 6 завдань = 30 балів					
ІНДЗ	30 балів					
Види поточного контролю	Модульна контрольна робота 1 (25 балів); Модульна контрольна робота 2 (25 балів)					
Підсумковий контроль	екзамен (40 балів)					

V. ПЛАНИ СЕМІНАРСЬКИХ ЗАНЯТЬ

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ I. ЗАГАЛЬНІ ОСНОВИ ПЕДАГОГІЧНОЇ ТВОРЧОСТІ

Семінар 1.

ТЕМА: Історія розвитку педагогічної творчості (2 год.).

План заняття

I. Теоретична частина.

Понятійно-категоріальний апарат теми.

1. Зародження педагогіки творчості.
2. Гуманістична педагогіка Відродження та Просвітництва.
3. Розвиток особистісно орієнтованої педагогіки.
4. Педагогічні концепції ХХ століття

II. Перевірка виконання самостійної роботи.

III. Моделювання.

Рекомендована література

Основна: [7], [15], [17], [20], [28], [35], [37], [39], [43], [44], [45].

Додаткова: [8], [11], [12], [13], [14], [20].

Семінар 2.

ТЕМА: Методологічні засади педагогічної творчості (2 год.)

План заняття

I. Теоретична частина.

Понятійно-категоріальний апарат теми.

- 1) Педагогічна творчість як предмет педагогіки творчості.
- 2) Закони педагогіки творчості.
- 3) Принципи педагогіки творчості.
- 4) Концептуальні засади визначення педагогіки творчості.
- 5) Основні напрями сучасних досліджень педагогічної творчості.

II. Перевірка виконання самостійної роботи.

III. Моделювання.

Рекомендована література

Основна: [5], [6], [12], [14], [29], [35], [36].

Додаткова: [1], [9], [12], [20].

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ II ТЕХНОЛОГІЇ ПЕДАГОГІЧНОЇ ТВОРЧОСТІ

Семінар 3.

ТЕМА: Технології педагогічної творчості вчителів-новаторів (2 год.)

План заняття

I. Теоретична частина.

Понятійно-категоріальний апарат теми.

- 1) Гуманна політика Шалви Амонашвілі.

- 2) Уроки творчості І. Волкова.
- 3) Педагогіка співробітництва І. Іванова.
- 4) Уроки відкритої етики Є. Ільїна.
- 5) С. Лисенкова: виховання успіхом.
- 6) В. Шаталов: пізнати істину в радості.
- 7) О. Захаренко – «педагогіка конкретної мети».
- 8) Зарубіжний досвід.

II. Перевірка виконання самостійної роботи.

III. Моделювання.

Рекомендована література

Основна: [1], [9], [10], [16], [35], [37], [38], [49].

Додаткова: [2], [9], [10], [18], [20].

Семінар 4.

ТЕМА: Технології розвитку творчої особистості (2 год.)

План заняття

I. Теоретична частина.

Понятійно-категоріальний апарат теми.

- 1) Процеси формування та розвитку творчої особистості.
- 2) Психолого-педагогічні умови творчого розвитку учнів.
- 3) Стандартна і творча навчальна діяльність.
- 4) Творчі ситуації.
- 5) Творчі навчальні задачі.
- 6) Етапи творчого процесу.

II. Перевірка виконання самостійної роботи.

III. Моделювання.

Рекомендована література

Основна: [2], [3], [12], [14], [19], [21-27], [29], [34], [35], [36], [41], [46], [47].

Додаткова: [2], [4], [7], [15], [16], [18], [19].

Семінар 5.

ТЕМА: Формування та розвиток творчої особистості (2 год.)

План заняття

I. Теоретична частина.

Понятійно-категоріальний апарат теми.

- 1) Характеристика діяльності вчителя з творчого розвитку учнів.
- 2) Управління творчим розвитком особистості в навчально-виховному процесі.
- 3) Сприятливі умови для розвитку творчих можливостей учнів.
- 4) Вимоги до технології розробки змісту навчального предмета, спрямованого на творчий розвиток учнів.
- 5) Вимоги технології творчого викладу навчального предмета.
- 6) Стимулювання творчої активності учнів.

II. Перевірка виконання самостійної роботи.

III. Моделювання.

Рекомендована література

Основна: [2], [4], [6], [8], [10], [12], [13], [22], [27], [34], [35], [40-42], [46], [50].
Додаткова: [1], [2], [3], [4], [5], [16], [17], [18], [19].

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ III СОЦІАЛЬНО-ВИХОВНІ ТЕХНОЛОГІЇ

Семинар 6.

ТЕМА: Технології розвитку творчої особистості вчителя (2 год.)

План заняття

I. Теоретична частина.

Понятійно-категоріальний апарат теми.

1. Психолого-педагогічні умови, які сприяють творчій педагогічній діяльності, самореалізації особистості вчителя.

2. Індивідуальна та колективна форми розвитку педагогічної творчості вчителів правознавства (педагогічна рада та педагогічні дискусії).

3. Творча лабораторія вчителя правознавства.

II. Перевірка виконання самостійної роботи.

III. Моделювання.

Рекомендована література

Основна: [5], [11], [31], [32], [33], [34], [35], [40].

Додаткова: [4], [5], [9], [17].

VI. ЗАВДАННЯ ДЛЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ I. ЗАГАЛЬНІ ОСНОВИ ПЕДАГОГІЧНОЇ ТВОРЧОСТІ

Самостійна робота 1.

1. Наведіть по 2 приклади психологічних та фізіологічних показників основ творчої педагогічної діяльності (оформлення у 2 колонки).

2. Оберіть одну педагогічну концепцію ХХ століття з поданого нижче переліку та розкрийте її теоретичний та практичний аспекти.

***Перелік педагогічних концепцій: ідеї прагматичної педагогіки (Джон Дьюї), антропологічна й антропософічна спрямованість вальдорфської школи (Рудольф Штайнер), теорія спонтанного розвитку дитини (Марія Монтесорі), педагогіка колективного виховання особистості (Антон Макаренко), положення «прогресивної педагогіки» (Селестен Френе), філософсько-педагогічні теорії взаємозв'язку національного й загальнолюдського у формуванні гуманних цінностей особистості (Григорій Ващенко, Августин Волошин, Іван Огієнко, Василь Сухомлинський та інші).

3. Складіть 4 синквейни відповідно до історичних етапів шляху розвитку педагогічної творчості.

Самостійна робота 2.

1. Порівняйте 5 наукових визначень поняття «творчості» (оформіть у вигляді таблиці) та запропонуйте власне.

Визначення поняття та його автор	Основна ідея	Відмінність від інших визначень	Ваше ставлення до визначення

2. Перелічіть основні ознаки творчої соціально-педагогічної діяльності.

3. Складіть схему креативних ознак соціального педагога.

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ II ТЕХНОЛОГІЇ ПЕДАГОГІЧНОЇ ТВОРЧОСТІ

Самостійна робота 3.

1. Розкрийте зміст вислову: «всебічність розвитку особистості».

2. Розмежуйте поняття «всебічний розвиток особистості» та «гармонійний розвиток особистості». Результати подайте у вигляді таблиці:

Специфічні особливості поняття «всебічний розвиток особистості»	Спільне у поняттях	Специфічні особливості поняття «гармонійний розвиток особистості»

3. Підберіть 3 методики на дослідження творчих якостей та можливостей особистості.

4. Охарактеризуйте особливості творчості «Артиста», «Мудреця» та «Блазня».

Самостійна робота 4.

1. Ознайомтесь з індивідуальними особливостями учнів (таким як: темперамент, здібності, характер) описаними в психолого-педагогічній літературі та у вигляді таблички опишіть їх вплив на творчий розвиток особистості.

<i>Індивідуальні особливості учнів</i>		
Темперамент	Здібності	Характер

2. Визначте особливості творчої діяльності особистості на різних вікових етапах розвитку та коротко їх опишіть.

3. Розробіть 2 план-конспекти колективних творчих справ для учнів шкіл-інтернатів (у вигляді таблиці):

Назва КТС	
Вік та кількість учасників	
Термін та місце проведення	
Мета	
План проведення	
Спосіб оцінювання КТС	

4. Розробіть план заняття з дітьми 13-15 років з метою їх творчого розвитку за умови роботи в Центрі соціальних служб для сім'ї, дітей та молоді за такими етапами: тема заняття, вік та кількість учасників заняття, мета заняття, план-конспект заняття (яку інформацію надасте, які діагностичні методики, вправи та ігри будете використовувати).

Самостійна робота № 5

1. Доберіть 3 вправи чи гри, спрямовані на стимулювання творчої активності учнів.

2. Доберіть блок завдань/методик психологічної діагностики для творчого розвитку учнів та коротко їх опишіть (обираєте 3 методики діагностики творчих якостей особистості учня, а до кожної з них по 3 вправи на розвиток творчих якостей особистості). Наприклад:

Методики діагностики творчих якостей особистості учня	Ігри (вправи, завдання) на розвиток творчих якостей особистості
1. Тест «Ваш рівень пам'яті»...	1.1 Вправа «Що зникло»... 1.2 Вправа «Що зайве»... 1.3 Гра «Художник»...

3. Назвіть та опишіть 3 методи навчання розв'язанню творчих завдань.

4. Розробіть план-конспект нетрадиційного уроку, метою якого являється організація творчої навчальної діяльності учнів.

••• Перелік найпоширеніших типів нетрадиційних уроків: уроки-прес-конференції, уроки-аукціони, уроки-ділові ігри, уроки-занурення, уроки-змагання, уроки типу КВК, уроки-консультації, театралізовані уроки, уроки творчості, уроки-сумніви, уроки-конкурси, уроки-«суди», уроки пошуку істини, уроки-концерти, уроки-ролеві ігри, уроки-екскурсії, інтегральні уроки тощо.

5. Запропонуйте план-конспект соціально-педагогічного тренінгу з розвитку творчого потенціалу особистості (тема, мета, завдання, вік та кількість учасників, етапи проведення з позначенням назв вправ, методів, діагностик, які будуть використовуватися, очікувані результати).

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ III СОЦІАЛЬНО-ПЕДАГОГІЧНІ ТЕХНОЛОГІЇ

Самостійна робота № 6

1. Розробіть тематику лекцій з підготовки вчителя до педагогічної творчості (до 10 тем).
2. Запропонуйте 5 шляхів удосконалення професійної підготовки вчителів до педагогічної творчості у рамках навчально-виховного процесу у Вашому університеті.
3. Розробіть анкету для вивчення рівня підготовленості ваших однолітків (майбутніх фахівців соціально-педагогічної діяльності) до творчої діяльності (на 10 запитань).
4. Розробіть план саморозвитку власного творчого потенціалу (методики та вправи на 1 тиждень).

Таблиця 6.1

КАРТА САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ СТУДЕНТА

Змістовий модуль та теми курсу	Академічний контроль	Бали	Термін виконання (семестр)
Змістовий модуль I. ЗАГАЛЬНІ ОСНОВИ ПЕДАГОГІЧНОЇ ТВОРЧОСТІ			
Тема 1. Вступ. Історія розвитку педагогіки творчості (5 год.)	Семінарське заняття, модульний контроль, екзамен	5	4
Тема 2. Методологічні засади педагогіки творчості (5 год.)	Семінарське заняття, модульний контроль, екзамен	5	4
Змістовий модуль II. ТЕХНОЛОГІЇ ПЕДАГОГІЧНОЇ ТВОРЧОСТІ			
Тема 3. Технології педагогічної творчості вчителів-новаторів (5 год.)	Семінарське заняття, модульний контроль, екзамен	5	4
Тема 4. Технології розвитку творчої особистості (5 год.)	Семінарське заняття, модульний контроль, екзамен	5	4
Тема 5. Формування та розвиток творчої особистості (6 год.)	Семінарське заняття, модульний контроль, екзамен	5	4
Змістовий модуль III СОЦІАЛЬНО-ПЕДАГОГІЧНІ ТЕХНОЛОГІЇ			
Тема 6. Технології розвитку творчої особистості вчителя (10 год.)	Семінарське заняття, модульний контроль, екзамен	5	4
36 годин		30 балів	

VII. ІНДИВІДУАЛЬНА НАВЧАЛЬНО - ДОСЛІДНА РОБОТА (навчальний проект)

Індивідуальна навчально-дослідна робота є видом позааудиторної індивідуальної діяльності студента, результати якої використовуються у процесі вивчення програмового матеріалу навчальної дисципліни. Завершується виконання студентом ІНДЗ і прилюдним захистом навчального проекту.

Індивідуальне навчально-дослідне завдання (ІНДЗ) з курсу «Педагогічна творчість» – це вид науково-дослідної роботи студента, яка містить результати дослідницького пошуку, відображає певний рівень його навчальної компетентності.

Мета ІНДЗ: самостійне вивчення частини програмового матеріалу, систематизація, узагальнення, закріплення та практичне застосування знань із навчального курсу, удосконалення навичок самостійної навчально-пізнавальної діяльності.

Зміст ІНДЗ: завершена теоретична або практична робота у межах навчальної програми курсу, яка виконується на основі знань, умінь та навичок, отриманих під час лекційних, семінарських, практичних занять і охоплює декілька тем або весь зміст навчального курсу.

Види ІНДЗ, вимоги до них та оцінювання:

- ✓ Навчальний творчий проект (30 балів);
- ✓ Науково-педагогічне дослідження (30 балів).

Орієнтовна структура ІНДЗ – науково-педагогічного дослідження: вступ, основна частина, висновки, додатки (якщо вони є), список використаних джерел. Критерії оцінювання та шкалу оцінювання подано відповідно у табл. 7.1 і 7.2.

Таблиця 7.1

Критерії оцінювання ІНДЗ

№ п/п	<i>Критерії оцінювання роботи</i>	<i>Максимальна кількість балів за кожним критерієм</i>
1.	Обґрунтування актуальності, формулювання мети, завдань та визначення методів дослідження	4 бали
2.	Складання плану	2 бали
3.	Критичний аналіз суті та змісту першоджерел. Виклад фактів, ідей, результатів досліджень в логічній послідовності. Аналіз сучасного стану дослідження проблеми, розгляд тенденцій подальшого розвитку даного питання.	10 балів
4.	Дотримання правил реферуванням наукових публікацій	4 бали
5.	Доказовість висновків, обґрунтованість власної позиції, пропозиції щодо розв'язання проблеми, визначення перспектив дослідження	6 балів
6.	Дотримання вимог щодо технічного оформлення структурних елементів роботи (титульний аркуш, план, вступ, основна частина, висновки, додатки (якщо вони є), список використаних джерел)	4 бали
Разом		30 балів

Шкала оцінювання ІНДЗ

<i>Рівень виконання</i>	<i>Кількість балів, що відповідає рівню</i>	<i>Оцінка за традиційною системою</i>
Високий	27-30	Відмінно
Достатній	21-26	Добре
Середній	15-20	Задовільно
Низький	0-14	Незадовільно

**ТЕМАТИКА ІНДИВІДУАЛЬНИХ НАУКОВО-ДОСЛІДНИХ РОБІТ
З НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ «ПЕДАГОГІЧНА ТВОРЧІСТЬ»**

(обирається студентами самостійно і узгоджується з викладачем)

1. Специфіка роботи з обдарованими дітьми.
2. Моделювання творчих ситуацій у професійній діяльності.
3. Педагогічна креативність спеціалістів в професійній роботі.
4. Впровадження авторських технологій в навчальний процес: за і проти.
5. Специфіка тестових методик на визначення творчих якостей особистості.
6. Особливості зміни кількісних та якісних показників творчого розвитку особистості у процесі навчання.
7. Розвиток творчих можливостей учнів молодшого шкільного віку під час різних форм виховної роботи.
8. Розвиток творчих можливостей учнів підліткового віку під час різних форм виховної роботи.
9. Розвиток творчих можливостей учнів старшокласників під час різних форм виховної роботи.
10. Розвиток творчих можливостей студентства під час різних форм виховної роботи.
11. Розв'язання педагогічних ситуацій як процес і результат творчої діяльності особистості.
12. Проблемне навчання як рушійна сила творчого розвитку.
13. Особливості фасилітаційного режиму педагогічного впливу.
14. Історико-філософські дослідження проблеми творчості в період античності.
15. Історико-філософські дослідження проблеми творчості в добу Середньовіччя.
16. Історико-філософські дослідження проблеми творчості в епоху Відродження.
17. Історико-філософські дослідження проблеми творчості в епоху Просвітництва.
18. Історико-філософські дослідження проблеми творчості на теренах України.
19. Виявлення творчих можливостей особистості молодшого шкільного віку.
20. Виявлення творчих можливостей особистості підліткового віку.
21. Виявлення творчих можливостей особистості в період ранньої юності.
22. Психодіагностичні методики розвитку наочно-образного мислення.
23. Діагностика розвитку логічного мислення.
24. Стрес як комплексна психофізіологічна характеристика творчого натхнення особистості.

25. Організація студентського самоврядування як творча форма управління колективом.
26. Мої погляди на творчу діяльність учнів.
27. Творче завдання як модель творчої діяльності.
28. Опишіть новаторську діяльність одного з Ваших викладачів.
29. Вдосконалення педагогічної творчості вчителів.
30. Особливості професійно-педагогічної підготовки вчителя до педагогічної творчості у нашому університеті.
31. Використання педагогічної творчості при наданні соціальних послуг.
32. Творчий підхід при налагодженні комунікації з різними соціальними групами клієнтів.
33. Використання творчих ситуацій у соціально-профілактичній роботі.
34. Розробка соціально-педагогічного тренінгу як творчий процес.
35. Прояв ознак креативності при створенні соціальної реклами.
36. Використання психотерапевтичних методів (психодрама, соціодрама, ігрова терапія) як спосіб розвитку творчого мислення.
37. Використання психокорекційних методів (арттерапія, казкотерапія, соціально-психологічний тренінг) як спосіб розвитку творчого мислення.
38. Дослідження творчого потенціалу різних видів неформальних об'єднань (про соціальні, асоціальні та антисоціальні неформальні об'єднання).

Оцінка з ІНДЗ є обов'язковим балом, який враховується при підсумковому оцінюванні навчальних досягнень студентів з навчальної дисципліни «Педагогічна творчість».

VIII. СИСТЕМА ПОТОЧНОГО І ПІДСУМКОВОГО КОНТРОЛЮ ЗНАТЬ

Навчальні досягнення студентів з дисципліни «Педагогічна творчість» оцінюються за модульно-рейтинговою системою, в основу якої покладено принцип поопераційної звітності, обов'язковості модульного контролю, накопичувальної системи оцінювання рівня знань, умінь та навичок.

Контроль успішності студентів з урахуванням поточного і підсумкового оцінювання здійснюється відповідно до навчально-методичної карти (п. IV), де зазначено види й терміни контролю. Систему рейтингових балів для різних видів контролю та порядок їх переведення у національну (4-бальну) та європейську (ECTS) шкалу подано у табл. 8.1, табл. 8.2.

Таблиця 8.1

Розрахунок рейтингових балів за видами поточного (модульного) контролю

№ п/п	Вид діяльності	Кількість рейтингових балів
1.	Відвідування лекційних та семінарських занять	8+6
2.	Відповіді на семінарських заняттях	50
3.	Модульні контрольні роботи (1, 2)	50
4.	Самостійна робота	30

5.	Індивідуальна навчально-дослідницька робота	30
	Екзамен	40
	Підсумковий рейтинговий бал	174 + 40

Разом: 174 + 40

Коефіцієнт перерахунку $172 : 60 = 2,9$

Розрахунок балів подано з урахуванням можливості студенту взяти участь в обговоренні визначених програмою питань семінарських занять з навчальної дисципліни не менше ніж 80 % із запрограмованих навчальних занять.

У процесі оцінювання навчальних досягнень студентів застосовуються такі методи:

- **Методи усного контролю:** індивідуальне опитування, фронтальне опитування, співбесіда, екзамен.
- **Методи письмового контролю:** модульне письмове тестування; підсумкове письмове тестування, звіт, реферат, есе.
- **Комп'ютерного контролю:** тестові програми.
- **Методи самоконтролю:** уміння самостійно оцінювати свої знання, самоаналіз.

Таблиця 8.2

Порядок переведення рейтингових показників успішності у європейські оцінки ECTS

Підсумкова кількість балів (max – 100)	Оцінка за 4-бальною шкалою	Оцінка за шкалою ECTS
1 – 34	«незадовільно» (з обов'язковим повторним курсом)	F
35 – 59	«незадовільно» (з можливістю повторного складання)	FX
60 – 68	«достатньо»	E
69 – 74	«задовільно»	D
75 – 81	«добре»	C
82 – 89	«дуже добре»	B
90 – 100	«відмінно»	A

Загальні критерії оцінювання успішності студентів, які отримали за 4-бальною шкалою оцінки «відмінно», «добре», «задовільно», «незадовільно», подано у табл. 8.3.

Таблиця 8.3

Загальні критерії оцінювання навчальних досягнень студентів

Оцінка	Критерії оцінювання
«відмінно»	ставиться за повні та міцні знання матеріалу в заданому обсязі, вміння вільно виконувати практичні завдання, передбачені

	навчальною програмою; за знання основної та додаткової літератури; за вияв креативності у розумінні і творчому використанні набутих знань та умінь.
«добре»	ставиться за вияв студентом повних, систематичних знань із дисципліни, успішне виконання практичних завдань, засвоєння основної та додаткової літератури, здатність до самостійного поповнення та оновлення знань. Але у відповіді студента наявні незначні помилки.
«задовільно»	ставиться за вияв знання основного навчального матеріалу в обсязі, достатньому для подальшого навчання і майбутньої фахової діяльності, поверхову обізнаність з основною і додатковою літературою, передбаченою навчальною програмою; можливі суттєві помилки у виконанні практичних завдань, але студент спроможний усунути їх із допомогою викладача.
«незадовільно»	виставляється студентові, відповідь якого під час відтворення основного програмового матеріалу поверхова, фрагментарна, що зумовлюється початковими уявленнями про предмет вивчення. Таким чином, оцінка «незадовільно» ставиться студентові, який неспроможний до навчання чи виконання фахової діяльності після закінчення ВНЗ без повторного навчання за програмою відповідної дисципліни.

Кожний модуль включає бали за поточну роботу студента на семінарських, практичних заняттях, виконання самостійної роботи, індивідуальну роботу, модульну контрольну роботу.

Виконання модульних контрольних робіт здійснюється в режимі комп'ютерної діагностики або з використанням роздрукованих завдань.

Модульний контроль знань студентів здійснюється після завершення вивчення навчального матеріалу модуля.

У табл. 8.4 представлено розподіл балів, що присвоюються студентам упродовж вивчення дисципліни «Педагогічна творчість».

Таблиця 8.4

Розподіл балів, що присвоюються студентам

Змістовий модуль 1		Змістовий модуль 2			Змістовий модуль 3	Індивідуальна робота	Модульний контроль	Екзамен
Відвідування занять, підготовка до семінарських занять, самостійна робота		Відвідування занять, підготовка до семінарських занять, самостійна робота			Відвідування занять, підготовка до семінарських занять, самостійна робота			
T 1	T 2	T 4	T 5	T 6	T 7			
16	14	16	16	16	16	30	50	40

Кількість балів за роботу з теоретичним матеріалом, на практичних заняттях, під час виконання самостійної та індивідуальної навчально-дослідної роботи залежить від дотримання таких вимог:

- ✓ своєчасність виконання навчальних завдань;
- ✓ повний обсяг їх виконання;
- ✓ якість виконання навчальних завдань;
- ✓ самостійність виконання;
- ✓ творчий підхід у виконанні завдань;
- ✓ ініціативність у навчальній діяльності.

ІХ. МЕТОДИ НАВЧАННЯ

I. Методи організації та здійснення навчально-пізнавальної діяльності

1) За джерелом інформації:

- *Словесні:* лекція (традиційна, проблемна) із застосуванням комп'ютерних інформаційних технологій (PowerPoint – Презентація), семінари, пояснення, розповідь, бесіда.
- *Наочні:* спостереження, ілюстрація, демонстрація.
- *Практичні:* вправи.

2) За логікою передачі і сприймання навчальної інформації: індуктивні, дедуктивні, аналітичні, синтетичні.

3) За ступенем самостійності мислення: репродуктивні, пошукові, дослідницькі.

4) За ступенем керування навчальною діяльністю: під керівництвом викладача; самостійна робота студентів: з книгою; виконання індивідуальних навчальних проектів.

II. Методи стимулювання інтересу до навчання і мотивації навчально-пізнавальної діяльності:

1) Методи стимулювання інтересу до навчання: навчальні дискусії; створення ситуації пізнавальної новизни; створення ситуацій зацікавленості (метод цікавих аналогій тощо).

X. МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ КУРСУ

- ✓ опорні конспекти лекцій;
- ✓ навчальні посібники;
- ✓ робоча навчальна програма;
- ✓ збірка тестових і контрольних завдань для тематичного (модульного) оцінювання навчальних досягнень студентів;
- ✓ засоби підсумкового контролю (комп'ютерна програма тестування, комплект друкованих завдань для підсумкового контролю).

ОРІЄНТОВНІ ПИТАННЯ ДО ЕКЗАМЕНУ

1. Поняття педагогічної творчості. Педагогіка творчості як галузь педагогічної науки, об'єкт вивчення, завдання.
2. Історичний розвиток педагогічної творчості.
3. Фактори, що зумовлюють зміни професійної діяльності вчителя.
4. Педагогічна творчість вчителя.
5. Основні поняття: творчість, творча діяльність, педагогічна творчість, творча педагогічна діяльність.
6. Підсистеми творчої педагогічної діяльності (дидактична, виховна, організаційно-управлінська, самовдосконалення, громадсько-педагогічна).
7. Рівні творчої педагогічної діяльності (репродуктивний, раціоналізаторський, конструкторський, новаторський).
8. Критерії творчої педагогічної діяльності (бачення нової проблеми у зовнішнє знайомій ситуації, знаходження варіантних шляхів її вирішення; застосування науково-доказового вибору дій у конкретній педагогічній ситуації; проведення систематичного самоаналізу професійної діяльності, науково-дослідницької роботи з творчого узагальнення власного досвіду та досвіду колег; володіння формами і методами управління творчою навчальною діяльністю учнів з метою розвитку їх творчих можливостей; реалізація на практиці принципів педагогіки співробітництва; прояв гнучкості при виборі оптимального управлінського рішення у нестандартних (можливо, конфліктних) ситуаціях; оригінальне проектування / конструювання НПВ).
9. Закони педагогіки творчості (педагогічної розвиваючої взаємодії, фасилітаційного режиму педагогічного впливу, взаємозумовленості розвитку суб'єктів педагогічного процесу, неперервної творчої реалізації та самореалізації особистості).
10. Принципи педагогіки творчості (взаємозумовленості освіти і творчого розвитку особистості, самоорганізації, узгодження розвитку учнів з власними тенденціями розвитку).
11. Принципи педагогічної творчості (діагностики, оптимізації, взаємозалежності, фасилітації, креативності, доповнення, варіантності, самоорганізації).
12. Нормативно-правова база.
13. Авторські творчі технології педагогів-новаторів: Ш. Амонашвілі, І. Волкова, І. Іванова, Є. Ільїна, С. Лисенкової, В. Шаталова, М. Щетініна, В. Сухомлинського, О. Захаренка.
14. Поняття обдарованість. Обдарована дитина.
15. Концепція "вирощування" обдарованих дітей (У. Ешбі).
16. Види інтелекту (лінгвістичний, музичний, логіко-математичний, просторовий, тілесно-кінестезичний, особистісний).
17. Види обдарованості (за ступенем сформованості; за видом діяльності; за широтою проявлення; за формою; за віковими особливостями). Модель обдарованості (за Дж.Рензулі)
18. Діагностика обдарованості.
19. Прояви обдарованості.
20. Технології навчання дітей з ознаками обдарованості: мета, характеристика, зміст та організація навчання.

21. Стратегії та різновиди навчання обдарованих дітей в закладах середньої освіти.
22. Технології родинного виховання (та їх різновиди).
23. Технологія “Школа – центр виховання у соціальному середовищі”.
24. Технології соціально-педагогічних комплексів (та їх різновиди).
25. Технології додаткової освіти (та їх різновиди).
26. Технології трудового та професійного виховання (та їх різновиди).
27. Технології виховання дітей з проблемами (та їх різновиди). Технології соціально-педагогічної реабілітації та підтримки дітей з обмеженими можливостями життєдіяльності (та їх різновиди).
28. Технології реабілітації дітей з проблемами встановлення соціальних зв’язків (та їх різновиди).
29. Технологія встановлення зв’язків з громадськістю (PR-t) (та їх різновиди).

XII. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Основна:

1. *Амонашвили Ш.А.* Обучение. Оценка. Отметка. – М.: Знание, 1980. – 96 с.
2. *Белова Е.С.* Одаренность малыша: раскрыть, понять, поддержать. – М.: Московский психолого-социальный институт: Флинта, 2004. – 144 с.
3. *Выготский Л.С.* Воображение и творчество в детском возрасте: Психологические очерки: Кн. для учителя. – 3,е изд. – М.: Просвещение, 1991. – 93 с.
4. *Державна програма «Вчитель».* – Електронний ресурс. Режим доступу: http://www.upk.org.ua/load/zakonodatelnye_akti/gosudarstvennaja_programma_quot_uchitel_quot_de_rzhavna_programa_quot_vchitel_/6-1-0-99
5. *Енциклопедія освіти / Акад. пед. наук України; головний ред. В.Г. Кремень.* – К.: Юрінком Інтер, 2008. – 1040 с.
6. *Загвязинский В.И.* Педагогическое творчество учителя. – М.: Педагогика, 1987. – 160 с.
7. *Закон України «Про освіту».* – Електронний ресурс. Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=1060-12>
8. *Зязюн І.А., Сагач Г.М.* Краса педагогічної дії: Навч. посіб. для вчителів, аспірантів, студентів середніх та вищих навч. закладів. / І.А. Зязюн, Г.М. Сагач. – К.: Українсько-фінський інститут менеджменту і бізнесу, 1997. – 302 с.
9. *Иванов И.П.* Методика коммунарского воспитания: Книга для учителя. – М.: Просвещение, 1990. – 144 с.
10. *Иванов И.П.* Энциклопедия коллективных творческих дел. – М.: Педагогика, 1989. – 208 с.
11. *Информационно-компьютерные средства в школе: Методическое пособие / Под ред. проф. Г.К. Селевко.* – Ярославль: ИРО, 2003.
12. *Кан-Калик В.А., Никандров Н.Д.* Педагогическое творчество.- М.: Педагогика, 1990. – 144 с.
13. *Кичук Н.В.* Формування творчої особистості вчителя., К.: Либідь, 1991. – 96 с.
14. *Клименко В.В.* Психологія творчості. К.: Центр навчальної літератури, 2006. — 480с.
15. *Коменский Я.А., Локк Дж., Руссо Ж. Ж., Песталоцци И.Г.* Педагогическое наследие; Сост. В.М. Кларин, А.Н. Джуринский. – М.: Педагогика, 1987. – 413 с.
16. *Корчак Я.* Избранные педагогические произведения / Пер. с пол. К.Э. Сенкевич. – М.: Педагогика, 1979. – 473 с.
17. *Краних Э. М.* Антропологические основы вальдорфской педагогики. - К.: Генеза, 2008. – 280 с.
18. *Кульчицька О. І.* Соціально-психологічні фактори формування таланту // Практична психологія та соціальна робота. — 2007, №1.
19. *Левина О.Г.* Сборник социально-педагогических задач-проб. – М.: ИПС РАО, 1997.

20. *Левківський М.В.* Історія педагогіки. Вид. 2-е, доповнене. Підручник.- К.: Центр навчальної літератури, 2006. -376 с.
21. *Моляко В. А.* Решение школьниками творческих задач. – К., 1983. – 93 с.
22. *Моляко В.О.* Психологічна готовність до творчої праці. – К.: Знання, 1989.- 48 с.
23. *Моляко В.О.* Актуальні соціально-психологічні аспекти обдарованості // Обдарована дитина №1 с. 4—5, 1998.
24. *Моляко В.О., Музика О.Л.* Здібності, творчість, обдарованість: теорія, методика, результати досліджень / За ред. В.О. Моляко, О.Л. Музики. – Житомир: Вид-во Рута, 2006. – 320 с.
25. *Николаенко Н.Н.* Психология творчества С-П.: 2005.
26. *Освітні технології: Навч.,метод. посіб. /О.М. Пехота, А.З. Кіктенко, О.М. Любарська та ін.; За заг. ред. О.М. Пехоти.– К.: А.С.К., 2001. – 256 с.*
27. *Педагогічна майстерність: Підручник / І.А.Зязюн, Л.В.Крамущенко, І.В.Кривоніс та ін.; за ред. І.А.Зязюна. - 2 ге вид., допов. і переробл. – К.: Вища школа, 2004. - 422 с.*
28. *Педагогічні ідеї Г.С. Сковороди: Зб. статей / За ред. О.Г. Дзевєріна. – К.: Вища школа, 1972. – 246 с.*
29. *Пономарев Я.А.* Психология творчества. - М.: Наука, 1976. - 303 с.
30. *Рибалка В.В.* Психология розвитку творчої особистості: Навч. посібник. – К.: ІЗМН, 1996. – 236 с.
31. *Селевко Г.К., Селевко А.Г.* Социально-воспитательные технологии. – М, 2000. – 236 с.
32. *Селевко, Г.К.* Энциклопедия образовательных технологий [Текст] : в 2 т. – М. : НИИ школьных технологий, 2006. – (Энциклопедия образовательных технологий).Т. 1. – 816 с.
33. *Селевко, Г.К.* Энциклопедия образовательных технологий [Текст] : в 2 т. – М. : НИИ школьных технологий, 2006. – (Энциклопедия образовательных технологий).Т. 2. – 816 с.
34. *Сисоєва С.О.* Інтерактивні технології навчання дорослих: навчально-методичний посібник / Сисоєва С.О.; НАПН України, Ін-т педагогічної освіти і освіти дорослих.- К.: ВД «ЕКМО», 2011. – 320 с.
35. *Сисоєва С.О.* Основи педагогічної творчості: Підручник. - К.: Міленіум, 2006. – 346с.
36. *Сисоєва С.О., Поясок Т.Б.* Психологія та педагогіка: Підручник для студентів вищих навчальних закладів непедагогічного профілю. – К.: Міленіум, 2005. – 520 с.
37. *Сисоєва С.О., Соколова І.В.* Нариси з історії розвитку педагогічної думки: Навчальний посібник. – К.: Центр навчальної літератури, 2003. – 308 с.
38. *Стельмахович М.Г.* Народна педагогіка. – К.: Рад.школа, 1985. – 312 с.
39. *Сухомлинский В.А.* Избранные педагогические сочинения. – В 3 т. – М.: Педагогика, 1981. – Т.3. – 640 с.
40. *Сухомлинский В.А.* Сто советов учителю. – К.: Радянська школа, 1984. – 254 с.
41. *Теоретико-методичні основи виховання творчої особистості в умовах позашкільних навчальних закладів: Зб. матеріалів наук.-практ. конф. Кол.авт. –К.: Грамота, 2006. – 231 с.*
42. *Указ президента України «Про національну доктрину розвитку освіти в Україні в ХХІ ст. – Електронний ресурс. Режим доступу: <http://osvita.ua/legislation/other/2827>*
43. *Українська педагогіка в персоналіях: У 2 кн. Кн.1: Навч. посібник / За ред. О.В. Сухомлинської. - К.: Либідь, 2005. – 624 с.*
44. *Українська педагогіка в персоналіях: У 2 кн. Кн.2 : Навч. посібник / За ред. О.В. Сухомлинської. – К.: Либідь, 2005. – 552 с.*
45. *Ушинський К.Д.* Вибрані педагогічні твори. – В 2 т. / Ред. кол.: В.Н. Столетов (гол.) та ін.,К.: Рад. школа, 1983. – Т.1. – 488 с.
46. *Чудновский В.Э.* Воспитание способностей и формирование личности. – М.: Знание, 1986. – 80 с.
47. *Чудновский В.Э., Юркевич В.С.* Одаренность: дар или испытание. – М.: Знание, 1990. – 80 с.
48. *Шадриков В.Д.* Деятельность и способности. – М.: Логос, 1994. – 320 с.

49. Шаталов В.Ф. Куда и как исчезли тройки: Из опыта работы школы г.Донецка. – М.: Педагогика, 1979. – 134 с.
50. Яковлева Е.Л. Развитие творческого потенциала личности школьника // Вопр. психол. – 1996. – №3. – С.28-34.
51. Яковишина Т. Педагогічна творчість: навч.-метод. посібн. / Т.Яковишина. – Рівне, 2012.

Додаткова:

1. Авдеева І. Чи не заважають учні творчому вчителю? Творча педагогічна діяльність як чинник психотравматизації вчителя / І.Авдеева // Гуманітарні науки. – 2005. – №2. – С.105-110.
2. Андреев В.И. Диалектика воспитания и самовоспитания творческой личности.- Казань: Изд-во Казанского университета, 1988. – 228 с.
3. Ануфриев А.Ф., Костромина С.Н. Как преодолеть трудности в обучении детей. Психодиагностические таблицы. Психодиагностические методики. Коррекционные упражнения. – 2-е изд., перераб. – М.: Издательство «Ось-89», 1999. – 224 с. (Практическая психология).
4. Белухин Д.А. Становление профессионала и рождение профессионализма. Учебное пособие. – М., 2006. – 128 с.
5. Бобрицька В.І. Професійна підготовка майбутнього вчителя в реаліях процесу реформування вищої освіти // Наук. записки: НПУ ім. М.П. Драгоманова. – 2005. – № 59. – С. 14-24.
6. Бобрицька В.І. Технологія формування інноваційного освітнього середовища у вищому педагогічному навчальному закладі // Вища освіта України. – Додаток 3 (т.7). – 2007 р. – Тематичний випуск «Вища освіта України у контексті інтеграції до європейського освітнього простору: моніторинг якості освіти». – К.: «Гнозис», 2007. – С. 194-201.
7. Бугрій О. Творчість у педагогічній діяльності / О.Бугрій // Вища школа. – 2009. – №4. – С.87-92.
8. Волков И. П. Много ли в школе талантов? //серия «Педагогика и психология» №5 М.: Знание, 1989. - с.8—9.
9. Гончаренко Н.В. Гений в искусстве и науке. – М.: Искусство, 1991. – 432 с.
10. Гузан І. Вершини педагогічної творчості / І.Гузан, Н.Филик, Л.Кухарчук // Початкова школа. – 2009. – №11. – С.60.
11. Еразм Роттердамський. Похвала Глупості. К.: Основи, 1993. 320 с.
12. Загальні відомості про вищу освіту в Україні // www.mon.gov.ua/education/higher/higher
13. Ильин Е.Н. Искусство общения: Из опыта работы учителя лит,ры 516-й школы Ленинграда. – М.: Педагогика, 1982. – 110 с.
14. Кваша Б.Ф. Воспитательная система В.А. Сухомлинского: Учебное пособие. – К., СПб.: АПН Украины, ПАНИ, 1999 – 233 с. – С.24,37.
15. Кичук Н. От творчества учителя к творчеству ученика: Пособие для студ. пед. ун-тов./ Н.Кичук. – Измаил: Измал. пед. ун-т, 1992. – 95 с.
16. Кузьмінський А.І, Омеляненко В.Л. Педагогіка: Підручник. – К.: Знання-Прес, 2003. - 418 с.
17. Локк Джон. Педагогические сочинения / Пер. с англ. Ю.М.Давидсона; Под ред. И.Ф. Сладковского. – М.: Учпедгиз, 1939. – 320 с.
18. Макаренко А.С. Собр. соч.: В 7 т. – М.: Изд,во АПН, 1957. – Т.4. – 552 с.; Т.5. – 558 с.
19. Мороз О. Перші кроки до майстерності / О.Мороз, В.Омельяненко. – К.: Товариство «Знання», 1992. – 112 с.
20. Музика О.Л. Ціннісна свідомість і розвиток обдарованості. – К.: ТОВ «Міжнародна фінансова агенція», 1997. – 24 с.

21. *Мэй Р.* Мужество творить. — М.: Инициатива. — 2001. — 128с.
22. *Одаренность* и ее выявление у детей дошкольного возраста: Метод. рекомендации / Подгот. В.А.Моляко и др. — К.: Знание, 1993. — 104 с.
23. *Онищук Л.А.* Гуманізація управлінської діяльності директора школи: Монографія. — Житомир: Полісся, 2002. - 321 с.
24. *Рогов Е.И.* Настольная книга практического психолога. В 2 кн. Кн.1.: Система работы психолога с детьми разного возраста: учеб. пособие / Е.И. Рогов. — М.: Изд-во ВЛАДОС-ПРЕСС, 2006. — 383 с.: ил.
25. *Рогов Е.И.* Настольная книга практического психолога. В 2 кн. Кн.2.: Работа психолога со взрослыми. Коррекционные приемы и упражнения: учеб. пособие / Е.И. Рогов. — М.: Изд-во ВЛАДОС-ПРЕСС, 2006. — 477 с.: ил.
26. *Степаненко О.* Особистісні та професійні якості творчого педагога / О.Степаненко // Нова педагогічна думка. — 2007. — №4. — С.82-90.
27. *Фіцула М.М.* Педагогіка: Навчальний посібник для студентів вищих педагогічних закладів освіти. — К.: «Академія», 2001. — 528 с.
28. *Чернишов О.* Творчий обдарований учитель — учитель майбутнього / О.Чернишов // Директор школи, ліцею, гімназії. — 2009. — №6. — С.18-21.

УДК 37.013.2 (073)
ББК 74.РЗЯ73

Робоча навчальна програма дисципліни
«ПЕДАГОГІЧНА ТВОРЧІСТЬ»

Укладачі: *Паламарчук Лариса Борисівна*, доктор педагогічних наук, професор, професор кафедри теорії та історії педагогіки Київського університету імені Бориса Грінченка; *Терентьєва Наталія Олександрівна*, кандидат педагогічних наук, доцент, доцент кафедри теорії та історії педагогіки Київського університету імені Бориса Грінченка; *Леонтєва Інна Василівна*, старший викладач кафедри теорії та історії педагогіки Київського університету імені Бориса Грінченка.

Педагогічна творчість. Програма навчальної дисципліни / Укладачі: Л.Б. Паламарчук, Н.О. Терентьєва, І. В. Леонтєва. – К.: Київський університет імені Бориса Грінченка, 2014. – 27 с.